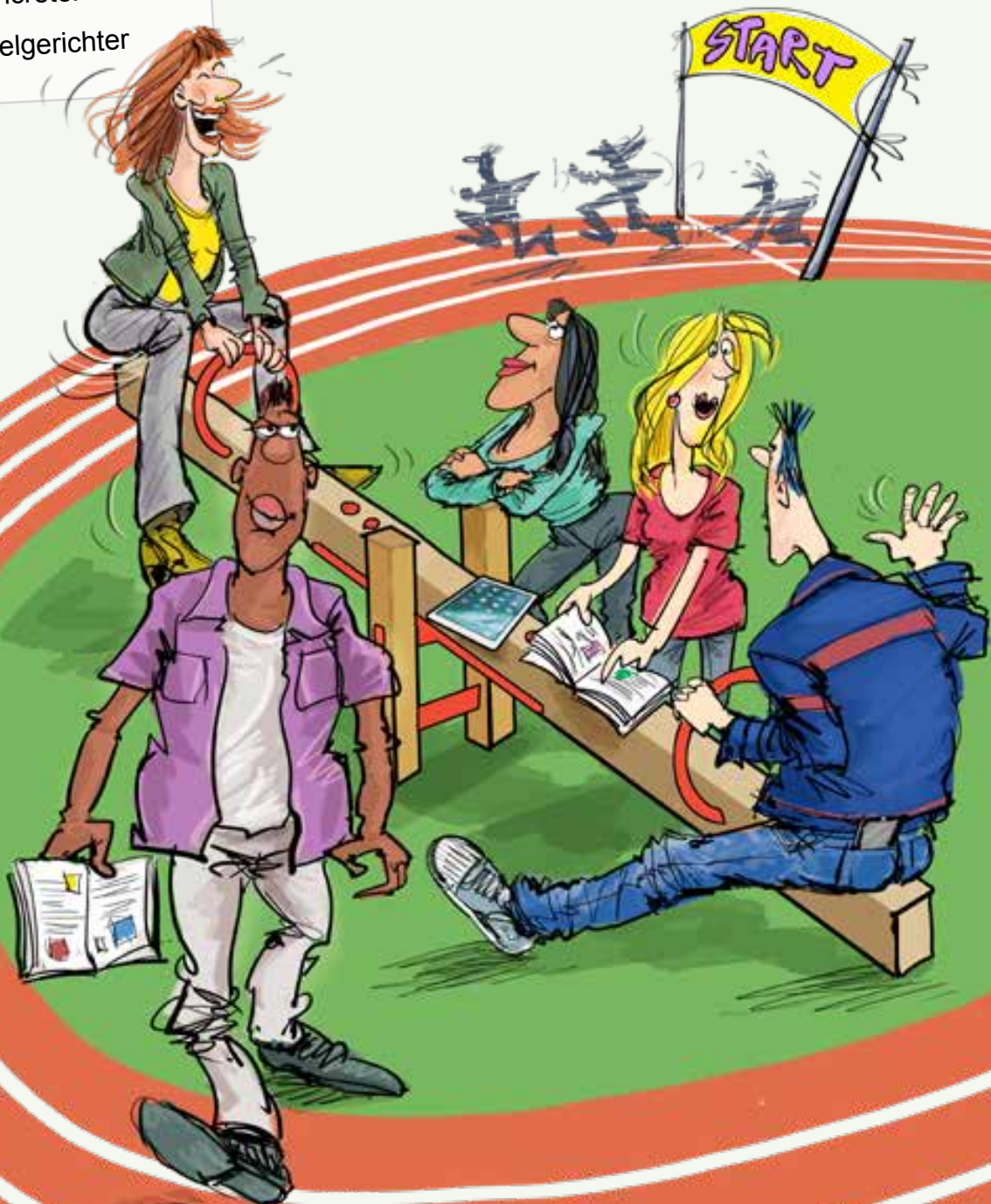

Starttaal Extra 2F

Aanvullend offline lesmateriaal bij
Starttaal in Studiereader

Maakt leren:

- afwisselender
- boeiender
- concreter
- doelgerichter

2019 Eerste druk, eerste oplage

Vormgeving en opmaak: Jasper Hoekstra, Menno Riphagen en Stefan Roelfsema
Tekening omslag: Mirjam Vissers, www.mirjamvissers.nl
Tekeningen binnenwerk: Marloes Albers
Jasper Hoekstra
Jasper Onderdelinden
Stefan Roelfsema
Fotografie binnenwerk: Michael Mandersloot

© 2019 Uitgeverij Deviant, Amersfoort

Het is niet toegestaan dit werk, of delen daarvan, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever te kopiëren. Onrechtmatig kopiëren is een vorm van diefstal.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van art. 16b en 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht, Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp. Voor het overnemen van een of enkele gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers of andere compilatiewerken dient men zich tot de uitgever te wenden.

Ondanks alle inspanningen is het de uitgever misschien niet gelukt alle rechthebbenden te achterhalen. Als u denkt rechthebbende te zijn, neemt u dan contact op met de uitgever.

Uitgeverij Deviant ontwikkelt en produceert al haar boeken in Nederland.
De boeken worden gedrukt op papier met het FSC-keurmerk.

Starttaal Extra 2F is onderdeel van het combipakket *Studiereader Starttaal 2F Extra*. De titels en ISBN's zijn te vinden op www.uitgeverij-deviant.nl.

Inhoudsopgave Starttaal Extra 2F

Woord aan de student	4
Toelichting op deel 3 Tussen de regels	5
Deel 1 Oefenen	
Taak 1 Tekstindeling en samenhang	8
Taak 2 Intensief lezen	20
Taak 3 Zoekend lezen	36
Taak 4 Werkwoordspelling	49
Taak 5 Veelgemaakte fouten	60
Taak 6 Een zakelijke e-mail schrijven	76
Taak 7 Een artikel schrijven	85
Deel 2 Beroepsgericht	
Taak 1 Solliciteren	100
Taak 2 Professioneel werken	128
Taak 3 Samenwerken	140
Deel 3 Tussen de regels	
Taak 1 Loyaliteit	152
Taak 2 Ambitie	177

Woord aan de student

Beste student,

Voor je ligt het werkboek *Starttaal Extra 2F*. Dit werkboek gebruik je naast *Starttaal 2F* in *Studiereader*. Door zowel online als offline te werken, bereid je je op een afwisselender en uitdagender manier voor op het centraal examen en de instellingsexamens Nederlands.

Dit werkboek bestaat uit drie delen:

- Deel 1 | Oefenen
- Deel 2 | Beroepsgericht
- Deel 3 | Tussen de regels

Deel 1 | Oefenen

In deel 1 oefen je met de vaardigheden **lezen**, **taalverzorging** en **schrijven**. Deze opdrachten zijn een aanvulling en een extra oefenmogelijkheid bij de lesstof in *Starttaal* in *Studiereader*. In dit deel vind je bij opdrachten verwijzingen naar uitleg in *Starttaal* in *Studiereader*.

Deel 2 | Beroepsgericht

In deel 2 combineer je verschillende taalvaardigheden in een beroepsgerichte context. In de eerste taak leer je meer over **solliciteren**. De tweede taak gaat over **professioneel werken** en wat dat inhoudt. In de derde taak leer je meer over **samenwerken** en hoe je dat op een goede manier kunt doen.

Deel 3 | Tussen de regels

In deel 3 ga je aan de slag met het **lezen** van gevarieerde, complexere en verhalende teksten. Door deze teksten in drie rondes te lezen, leer je de teksten op een dieper niveau te begrijpen en daarmee doe je vaardigheden op die je ook bij andere vakken kunt inzetten. Op bladzijde 5 en 6 lees je meer over hoe je in dit deel aan de slag gaat.

Je kijkt de opdrachten in dit werkboek zelf na, of je bespreekt je antwoorden met medestudenten. Het antwoordmodel bij dit werkboek kun je downloaden in *Studiereader*. Print het antwoordmodel en bewaar het achter in je werkboek. Op die manier kun je gemaakte opdrachten makkelijker nakijken tijdens de les.

Aan het einde van elke taak ga je naar *Studiereader* om daar de bijbehorende terugkijkopdracht te maken. In deze terugkijkopdracht reflecteer je op wat je in de taak hebt geleerd. Ook schrijf je op wat je eventueel nog meer wilt leren over het onderwerp dat in die taak is behandeld.

Veel succes!

Toelichting op deel 3 | Tussen de regels

In **deel 3 | Tussen de regels** oefen je met het lezen van gevarieerde, complexere en verhalende teksten binnen een thema. Je leest de teksten meerdere keren. Dit noem je leesrondes. Door na elke leesronde vragen te beantwoorden, duik je steeds dieper de tekst in. Daarbij lees je teksten met de pen in de hand. Dit houdt in dat je aantekeningen en markeringen bij en in de tekst plaatst. Door op deze manier met een tekst om te gaan lees je actiever en zul je de tekst beter begrijpen.

In **deel 3 | Tussen de regels** lees je een tekst altijd in drie rondes:

- de eerste leesronde
- terug naar de tekst
- tussen de regels

De eerste leesronde | markeren, bespreken en vragen stellen

In **de eerste leesronde** maak je kennis met de tekst. Het doel van de eerste leesronde is een globaal beeld krijgen van de tekst door antwoord te geven op de vraag: **wat staat er in de tekst?**

Na de eerste leesronde ga je met medestudenten in gesprek over de tekst en beantwoord je vragen over de grote lijnen van de tekst. Ook bepaal je of je vragen hebt over de tekst.

Terug naar de tekst | vragen maken, bewijs zoeken en antwoorden vergelijken

Na de eerste leesronde ga je **terug naar de tekst** en lees je de tekst voor de tweede keer. Het doel van deze ronde is om een dieper begrip van de tekst te krijgen. De vraag die in deze ronde centraal staat is: **hoe staat het in de tekst?**

De vragen in deze leesronde beantwoord je met bewijzen uit de tekst. Je krijgt bij de meeste vragen aanwijzingen over hoe je je bewijs in de tekst kunt markeren of kunt opschrijven. Dit kan bijvoorbeeld door letterlijk woorden uit de tekst op te schrijven, sterretjes in de kantlijn te plaatsen of tekstdelen te nummeren.

Na het maken van de vragen vergelijk en bespreek je jouw antwoorden met die van twee medestudenten. Door opnieuw over de tekst te praten, gaan jullie nog beter begrijpen wat er in de tekst staat.

Tussen de regels | bedoelingen achterhalen

Na de tweede leesronde lees je de tekst voor de derde keer en leer je **tussen de regels** te lezen. Dit betekent dat je bepaalt wat de schrijver nou eigenlijk wil zeggen. Je achterhaalt gedachten of gevoelens die niet letterlijk in de tekst staan. De vraag die in deze leesronde centraal staat is: **wat is de bedoeling van de schrijver?**

In deze leesronde gebruik je het bewijs dat je in leesronde 2 hebt verzameld, of je draagt nieuwe bewijzen uit de tekst aan. Verder denk je in deze ronde na over jouw mening over de tekst en het thema van de taak.

Als je een verhalende tekst hebt gelezen, denk je ook na over de sfeer en de emoties in de tekst en wat die bij jou als lezer oproepen. In deze ronde vergelijk je de tekst soms ook met andere teksten in die taak en ga je na welke verschillen en overeenkomsten er zijn.

Na het maken van de vragen vergelijk en bespreek je je antwoorden weer met twee medestudenten. Hierbij kun je tot de conclusie komen dat je van mening verschilt over de tekst. Dat is niet erg, zolang iedereen zijn mening maar op een juiste manier onderbouwt.

Verwerkingsopdracht

Als je de vragen bij alle teksten in een taak hebt beantwoord, maak je een verwerkingsopdracht waarin je de verschillende teksten aan elkaar verbindt. Deze verwerkingsopdrachten leiden tot een creatief eindproduct dat je aan medestudenten presenteert of ter beoordeling inlevert bij de docent.

Taak 1 | Tekstindeling en samenhang

In deze taak:

- breng je je leerdoelen in kaart;
- oefen je met tekstindeling en samenhang en leer je hierdoor teksten beter te begrijpen;
- oefen je met samenhang in een tekst door alinea's in de juiste volgorde te zetten en ontbrekende zinsdelen in te vullen;
- ga je op zoek naar aanwijzingen voor samenhang in een tekst.

Deze taak bevat **7 opdrachten**. Het kost ongeveer **60 minuten** om alle opdrachten te maken.

Oriënteren

Opdracht 1 | Leerdoelen bepalen

- a. Neem de leerdoelen in de tabel door. Bepaal steeds wat voor jou van toepassing is door per leerdoel 'ja' of 'nee' aan te kruisen.

Leerdoelen Tekstindeling en samenhang	ja	nee
Ik kan benoemen wat de functie van een inleiding, middenstuk en slot is.		
Ik kan signaalwoorden en -zinnen in een tekst herkennen en de samenhang hierdoor begrijpen.		
Ik kan tekstverbanden herkennen en benoemen.		

- b. Je gaat oefenen met de leerdoelen waarbij je 'nee' hebt aangekruist. Omcirkel in de tabel de opdrachten die je gaat maken. Maak deze opdrachten en **opdracht 6** en **7**. Heb je overal 'ja' aangekruist? Maak dan **opdracht 7**.

'Nee' aangekruist bij:	Maak opdracht:
Ik kan benoemen wat de functie van een inleiding, middenstuk en slot is.	2
Ik kan signaalwoorden en -zinnen in een tekst herkennen en de samenhang hierdoor begrijpen.	3, 4 en 5
Ik kan tekstverbanden herkennen en benoemen.	3, 4 en 5

Oefenen

Opdracht 2 | Tekstindeling

Uitleg bij deze opdracht kun je teruglezen in *Studiereader*:

- *Starttaal 2F* in *Studiereader*, thema 2, hoofdstuk 1 Lezen, uitleg 2 – De indeling van een tekst

a. Lees de tekst verkennend en globaal.

Binnenland Buitenland Economie Den Haag Cultuur Wetenschap Opinie

Water of papier?

- 180 miljoen kilo toiletpapier: zoveel gooien Nederlanders jaarlijks door de toiletpot. In sommige andere landen gebruiken ze water in plaats van papier, dat scheelt een hoop afval. Bovendien kun je je afvragen wat hygiënischer en beter voor je gezondheid is: kun je beter water of papier gebruiken na een grote boodschap?
- Ben Witteman, maag-darm-leverarts in het ziekenhuis Gelderse Vallei in Ede, ziet bij het openen van mannelijke billen tijdens een darmonderzoek regelmatig souvenirjes van een toiletbezoek. Kleine rolletjes papier tussen de haartjes. 'Die kunnen de tere huid gaan irriteren.' Zelf zweert Witteman bij een Japans toilet: 'Het is fantastisch. Als je het eenmaal geprobeerd hebt, ben je verslaafd. In zo'n toilet zit een motor en een verwarmingselement. Warm water sproeit de anus met kracht schoon.'
- En dat is geen kinderachtig straaltje, vertelt Witteman: 'Als je niet op de anusdouche gaat zitten, spuit-ie tot aan het plafond. Het is bijna of je jezelf een klysma geeft.' Daarna wordt het zitvlees met warme lucht drooggefohnd en ben je, zegt de maagdarmleverarts, 'brandschoon'.
- Het voordeel van zo'n systeem, zegt Witteman, is dat er geen sprake is van wat in dokterstaal het 'fecaal-orale contact' heet. Oftewel: de handen komen niet in contact met de anus. Is dat wel het geval, dan is het risico op parasitaire infecties wat groter. Aarsmaden bijvoorbeeld worden zo verspreid, vooral door kinderhandjes. De wormpjes leggen eitjes rond de anus. Een kind krabt zich daar als het jeuk heeft en zo komen de eitjes op de handen terecht, waarna ze zich verder kunnen verspreiden.
- Verder kan wc-papier, al is het nog zo zacht, de huid rond de anus beschadigen. Geen pretje bij aambeien en andere aandoeningen, zoals de ziekte van Crohn. Onder de darmpatiënten van Witteman bevinden zich daarom veel bezitters van een Japans toilet, want, zegt Witteman, 'als je twintig keer per dag naar de wc moet, is het veel te pijnlijk om wc-papier te gebruiken. De huid wordt helemaal schraal.'
- En dan is er nog iets als pruritus ani, oftewel een jeukende anus: vaak een teken dat niet elk spoortje ontlasting is weggeveegd. Een krachtige straal water verwijdert ontlasting nu eenmaal beter dan een prop papier. Dat klinkt als drie-nul voor het Japans toilet. Toch laat een studie onder oudere Japanners zien dat 'actief gebruik' van het elektrische bidet eveneens voor een jeukende anus kan zorgen. Dat komt doordat veel ouderen in dat land de straal vóór het poepen alvast aanzetten, zodat de keutel gemakkelijker loslaat, en dat zorgt voor jeuk.
- Een andere (ook al Japanse) studie laat zien dat vrouwen die de waterstraal na het plassen gebruiken vaker bij een uroloog terechtkomen. Uroloog Michael van Balken, werkzaam in het Rijnstate Ziekenhuis in Arnhem, adviseert daarom een Japans toilet alléén te gebruiken voor het achterwerk. 'Het wassen van je geslachtsdelen na het plassen heeft geen enkele meerwaarde. Zeker niet bij vrouwen, want de vagina is een zelfreinigend orgaan.'

Bron (bewerkt): Aliëtte Jonkers voor *de Volkskrant*

b. Lees de tekst bij **deelopdracht a** intensief.

c. Geef antwoord op de vragen over de inleiding.

1. Wat is het onderwerp van de tekst?

2. Hoe probeert de schrijver je in de inleiding nieuwgierig te maken naar de rest van de tekst?

3. De schrijver stelt een vraag waar je in het middenstuk een antwoord op verwacht. Welke vraag is dit?

d. Geef antwoord op de vragen over het middenstuk.

1. In het middenstuk noemt de schrijver drie voordelen van het gebruik van water in plaats van wc-papier na een grote boodschap.

Welke drie voordelen noemt de schrijver?

Voordeel 1: _____

Voordeel 2: _____

Voordeel 3: _____

2. In welke alinea's kun je de verschillende voordelen beschreven bij **deelopdracht d1** vinden? Schrijf steeds het nummer van de alinea op.

Voordeel 1: _____

Voordeel 2: _____

Voordeel 3: _____

3. In het middenstuk noemt de schrijver ook twee nadelen van het gebruik van water in plaats van wc-papier.

Welke twee nadelen noemt de schrijver?

Nadeel 1: _____

Nadeel 2: _____

4. Bij **deelopdracht c3** heb je een vraag opgeschreven. Wat is het antwoord op deze vraag?

e. Vind je dat de tekst goed is afgesloten? Leg je antwoord uit.

Opdracht 3 | Samenhang 1

Uitleg bij deze opdracht kun je teruglezen in *Studiereader*:

– *Starttaal 2F* in *Studiereader*, thema 2, hoofdstuk 1 Lezen, uitleg 3 – Samenhang

a. Lees de tekst verkennend en globaal.

HOME
ACTUEEL
BLOG
NIEUWS
CONTACT

HOE SCHADELIJK IS WIFI-STRALING?

1. Regelmatig worden ze voor gek verklaard: mensen die zeggen dat ze ziek worden van de straling van wifi. Ze ervaren slapeloosheid, oorsuizen, een opgejaagd gevoel, hoofdpijn en vermoeidheid. Deze mensen hebben EHS, wat staat voor elektrohypersensitiviteit, ofwel overgevoeligheid voor straling. Ze beweren nergens heen te kunnen zonder last te krijgen of van slag te raken. Door de huisarts en de gezondheidsraad worden ze echter niet serieus genomen. Wetenschappelijk onderzoek heeft namelijk niet kunnen aantonen dat wifi-straling echt verantwoordelijk is voor het ontstaan van de klachten. Toch is er wel onderzoek dat de vermoedens van mensen met EHS bevestigt.

2. Zo hebben Deense leerlingen van een middelbare school een interessante ontdekking gedaan. Ze ontdekten namelijk tijdens een biologie-experiment dat wifi-straling ervoor zorgt dat tuinkers minder hard groeit, of zelfs helemaal niet ontkiemt. Dit kan erop duiden dat wifi-straling wel degelijk effect heeft op de leefomgeving van zowel plant als mens.

3. In het experiment lieten de Deense leerlingen 400 tuinkerszaadjes in twaalf schaaltes groeien. Ze plaatsten zes schaaltes rondom twee routers om te zien of de straling afkomstig van het apparaat effect zou hebben op het groeiproces van de tuinkersbaby's. De controleschaaltes stonden in een identiek klaslokaal. Minus de routers natuurlijk. Na twaalf dagen bleken de wifi-vrije plantjes zich ontkiemd te hebben, maar de groei van de bestraalde tuinkers bleef uit. Het eindoordeel was: wifi is nadelig voor onze gezondheid. 'Wifi wordt onze dood' was een minder genadige conclusie in de media.

[LEES VERDER >>](#)

4. Hoewel de leerlingen een regionale prijs ontvingen voor het onderzoek, zijn er natuurlijk sceptici die kritiek hebben op het onderzoek. De schadelijkheid van wifi kan op basis van dit onderzoek niet bewezen worden. De twee gebruikte klaslokalen waren niet identiek aan elkaar, en er stonden ook laptops in het wifi-lokaal die de temperatuurverschillen konden veroorzaken. Daarnaast werden er in totaal twee experimenten uitgevoerd. Het eerste experiment had een interessantere uitkomst, maar het tweede experiment liet niets bewonderenswaardigs zien. De resultaten van het tweede experiment werden door de leerlingen achterwege gelaten. In wetenschapsland heet het weglaten van data keihard 'fraude'. De jonge onderzoekers wordt dit gesjoemel overigens niet kwalijk genomen.

5. Of de straling van routers een nadelig effect heeft op onze gezondheid, wordt al veel langer onderzocht. Tot nu toe lijkt nog niet één onderzoek uitsluitsel te hebben gegeven. Dit tot grote verontrusting van degenen die zeggen onder deze wifi-straling te lijden. Bewezen of niet, zij lijken de niet-ontkiemde tuinkerszaadjes onder de mensen te zijn. Ze kunnen niet aan alledaagse activiteiten deelnemen, omdat zij hoofdpijn, darmklachten, uitslag of keelontsteking krijgen. En wat doe je dan in een land waar overal wifi is?

Bron (bewerkt): lkgawerken.nl

- b. **Alinea 2** begint met een signaalzin. Lees deze signaalzin en schrijf op wat je denkt dat er in de alinea wordt behandeld.

- c. Lees de tekst bij **deelopdracht a** intensief.

- d. In **alinea 1** zijn twee zinnen gemarkeerd.

1. Wat is het tekstverband tussen deze twee zinnen?

2. Aan welk signaalwoord herken je dit tekstverband?

- e. Er is een tekstverband tussen **alinea 1** en **2**.

1. Wat is het tekstverband tussen deze alinea's?

2. Aan welk signaalwoord herken je dit tekstverband?

f. In **alinea 4** zijn twee zinnen gemarkeerd.

1. Wat is het tekstverband tussen deze twee zinnen?

2. Aan welk signaalwoord herken je dit tekstverband?

g. In **alinea 4** zijn de woorden 'dit gesjoemel' geel gemarkeerd. Waarnaar verwijst 'dit gesjoemel'? Leg dit in eigen woorden uit.

Opdracht 4 | Samenhang 2

Uitleg bij deze opdracht kun je teruglezen in *Studiereader*:

– *Starttaal 2F* in *Studiereader*, thema 2, hoofdstuk 1 Lezen, uitleg 3 – Samenhang

a. Kies een medestudent om mee samen te werken.

b. Ga naar bladzijde 211 van je werkboek. Daar vind je de tekst 'Eindelijk bewijs: uw kat luistert naar zijn naam (nou ja, soms)'. Scheur de tekst langs de scheurlijn uit. Knip daarna de alinea's van de tekst langs de kniplijnen uit.

c. Lees de losse alinea's.

d. Bepaal in welke volgorde de alinea's moeten staan. Doe dat aan de hand van de signaalzinnen en signaalwoorden in elke alinea. Leg de alinea's in de juiste volgorde neer.

e. Controleer of de alinea's in deze volgorde een logische tekst vormen. Als dit zo is, nummer de alinea's dan met potlood.

f. Kies een ander tweetal om mee samen te werken.

B E R O E P S
G E R I C H T

Taak 1 | Solliciteren

In deze taak:

- oriënteer je op solliciteren;
- breng je je leerdoelen in kaart;
- leer je vacaturetaal begrijpen;
- zoek je een vacature voor een baan of stage in je vakgebied;
- stel je een cv op;
- schrijf je een sollicitatiebrief;
- bereid je een sollicitatiegesprek voor;
- oefen je een sollicitatiegesprek.

Deze taak bevat **18 opdrachten**. Het kost ongeveer **240 minuten** om alle opdrachten te maken.

Oriënteren

Opdracht 1 | Oriëntatieopdracht

a. Geef antwoord op de vragen.

1. Heb je weleens gesolliciteerd voor een (bij)baan of stage? Zo ja, waar?

2. Hoe verliep het sollicitatieproces?

3. Hoe vond je het solliciteren gaan?

b. Hoe kom je in jouw vakgebied aan een baan?

c. Hoe pak je het schrijven van een sollicitatiebrief aan?

d. Hoe bereid je een sollicitatiegesprek voor?

Opdracht 2 | Leerdoelen bepalen

a. Neem de leerdoelen in de tabel door. Bepaal steeds wat voor jou van toepassing is door per leerdoel 'ja' of 'nee' aan te kruisen.

Leerdoelen Solliciteren: vacature (opdracht 3 t/m 5)	ja	nee
Ik kan vacaturetaal begrijpen.		
Ik kan een vacature voor een baan of stage in mijn vakgebied vinden.		
Ik kan bepalen welke ervaring relevant is voor een mogelijke werkgever.		
Ik kan mijn werkervaring kort en duidelijk toelichten.		
Ik kan bepalen welke overige informatie relevant is voor een mogelijke werkgever.		
Ik kan op correcte wijze verwijzen naar referenties.		

b. Heb je bij een leerdoel bij **deelopdracht a** 'nee' aangekruist? Schrijf dan zo precies mogelijk op wat je denkt dat je nog moet leren.

c. Neem de leerdoelen in de tabel door. Bepaal steeds wat voor jou van toepassing is door per leerdoel 'ja' of 'nee' aan te kruisen.

Leerdoelen Solliciteren: cv (opdracht 6 t/m 8)	ja	nee
Ik kan mijn persoonlijke gegevens op correcte wijze vermelden.		
Ik kan mijn opleidingen in de juiste volgorde vermelden.		
Ik kan bepalen welke ervaring relevant is voor een mogelijke werkgever.		
Ik kan mijn werkervaring kort en duidelijk toelichten.		
Ik kan bepalen welke overige informatie relevant is voor een mogelijke werkgever.		
Ik kan op correcte wijze verwijzen naar referenties.		
Ik kan mijn cv overzichtelijk en goed leesbaar opmaken.		
Ik kan de vaste onderdelen van een cv op correcte wijze in mijn cv verwerken.		

T U S S E N

T U S S E N

D E

D E

R E G E L S

Taak 1 | Loyaliteit

In deze taak:

- lees je de songtekst *Jij de koning* van Maaïke Ouboter;
- lees je een fragment uit de biografie *Judas: een familiechroniek* van Astrid Holleeder;
- duik je dieper in deze teksten door tijdens verschillende leesrondes vragen te beantwoorden;
- leg je verbanden tussen deze teksten;
- denk je na over wat loyaliteit voor jou betekent.

Deze taak bevat **9 opdrachten**. Het kost ongeveer **180 minuten** om alle opdrachten te maken.

Opdracht 1 | Oriëntatieopdracht

a. Lees de **opdrachtinformatie** en voer de deelopdrachten uit.

Opdrachtinformatie:

Deze taak gaat over het onderwerp loyaliteit. In deze oriëntatieopdracht bedenk je wat je al weet over loyaliteit door een woordweb te maken. Na elke tekst die je in deze taak leest, vul je het woordweb in deze oriëntatieopdracht aan.

b. Leg in eigen woorden uit wat het woord loyaliteit betekent.

c. Waar denk jij aan bij het woord loyaliteit? Vul het woordweb aan. Doe dit door ten minste drie woorden op te schrijven waaraan jij denkt bij het woord loyaliteit.

loyaliteit

Tekst 1 | *Jij de koning*

Je gaat de songtekst *Jij de koning* van Maaïke Ouboter lezen. Maaïke Ouboter schrijft en speelt haar eigen nummers en werd bekend via het tv-programma *De beste singer-songwriter van Nederland*. Het nummer *Jij de koning* zong ze in de finale van dit programma.

Tijdens en na het lezen van de songtekst maak je opdrachten. Hiervoor werk je soms samen met twee medestudenten. Voor het lezen beluister je het nummer *Jij de koning*.

Opdracht 2 | De eerste leesronde

- Zoek het nummer *Jij de koning* op en luister ernaar. Je kunt het nummer vinden via *YouTube*, *Spotify* of *Deezer*.
- Wat vind je van het nummer *Jij de koning*? Geef je mening over de sfeer, de tekst, de melodie en het ritme.

- Wie is de 'ik' in dit nummer? Leg je antwoord uit.

- Waar denk je dat de tekst van dit nummer over gaat?

- Kies twee medestudenten om mee samen te werken.

Vergelijk jullie antwoorden bij **deelopdracht b, c en d** en bespreek de overeenkomsten en verschillen.

f. Je werkt nu weer alleen.

Lees **Tekst 1 | Jij de koning** voor de eerste keer. Maak aantekeningen tijdens het lezen door:

- de woorden te omcirkelen die je moeilijk vindt of niet begrijpt;
- de zinnen te onderstrepen die je moeilijk vindt of waardoor je de tekst niet begrijpt en hierbij een vraagteken in de kantlijn te zetten;
- de zinnen of tekstdelen te **markeren** die je aanspreken of verbazen en hierbij een uitroepteken in de kantlijn te zetten.
- de vragen bij de tekst op te schrijven die de tekst bij je oproept.

Tekst 1 | Jij de koning

Jij de koning, ik de indiaan
 Ik op je nek, jij op je tenen staan
 en wij dan net als grote mensen
 jij verzon je wereld om je heen
 en ik probeerde steeds om al jouw dromen mee te wensen.
 Maar ook nu we niet meer samen stampend in de modder staan
 klem ik m'n armen net zo stevig om je nek.
 En zelfs als ik langzaam grijs word, jij steeds moeilijker gaat staan
 blijf jij mijn koning, en ik jouw indiaan.
 Jij in houdgreep, ik te laat naar bed
 het huis met onze fantasie bezet
 en niemand die daarbij mocht komen.
 Stokken rapen, dammen bouwen
 het water tegenhouden
 zodat niets ons ooit zou overstromen.
 Maar ook nu we niet meer samen stampend in de modder staan
 klem ik m'n armen net zo stevig om je nek.
 En zelfs als wij in een rolstoel alweer veel te lang bestaan,
 blijf jij m'n koning, en ik jouw indiaan.
 Dus blijf jij mijn koning?
 Dan ben ik jouw indiaan.

Bron: *Jij de koning* van Maaïke Ouboter

g. Werk opnieuw samen met de twee medestudenten uit **deelopdracht e** en vergelijk jullie aantekeningen in de tekst bij **deelopdracht f**.

1. Bespreek met elkaar wat jullie moeilijk vinden of niet begrijpen. Ga ook na of de woorden die jullie hebben omcirkeld echt nodig zijn om de tekst te begrijpen.
2. Bespreek met elkaar wat jullie aanspreekt of verbaast en leg aan elkaar uit waarom dit zo is.

3. Bespreek welke vragen jullie bij de tekst hebben opgeschreven en ga na of jullie deze vragen nu kunnen beantwoorden. Schrijf na jullie bespreking de vragen op die jullie niet konden beantwoorden.

- h. Bij **deelopdracht d** en **e** hebben jullie opgeschreven en besproken waar de tekst *Jij de koning* volgens jullie over gaat. Zijn jullie na het lezen van de tekst bij **deelopdracht f** van mening veranderd? Leg jullie antwoord uit.

Opdracht 3 | Terug naar de tekst

- a. Lees **Tekst 1 | Jij de koning** bij **opdracht 2f** voor de tweede keer en markeer tijdens het lezen de informatie die je belangrijk lijkt.
- b. De 'ik' zingt in dit nummer over haar kindertijd. Waaruit blijkt dit? Gebruik woorden uit de tekst in je antwoord.
- c. Je kunt in de tekst drie tijden onderscheiden: vroeger, nu en de toekomst. Zet in de kantlijn deze woorden bij de juiste zinnen in de tekst. Je mag elke tijd vaker gebruiken.
- d. De 'ik' houdt vast aan de 'jij'. Waaruit blijkt dit? Gebruik woorden uit de tekst in je antwoord.
- e. De 'ik' en de 'jij' willen niet dat anderen zich bij hen aansluiten. Waaruit blijkt dit? Gebruik woorden uit de tekst in je antwoord.

Starttaal Extra 2F

Starttaal Extra is het werkboek dat je gebruikt naast *Starttaal* in de digitale leeromgeving *Studiereader*. Door zowel online als offline te werken, bereid je je op een afwisselender en uitdagender manier voor op het centraal examen en de instellingsexamens Nederlands.

Dit werkboek bestaat uit drie delen:

- **Deel 1 | Oefenen:** in dit deel oefen je extra met lezen, taalverzorging en schrijven;
- **Deel 2 | Beroepsgericht:** in dit deel oefen je met taal en vaardigheden die van pas komen in je toekomstige beroep;
- **Deel 3 | Tussen de regels:** in dit deel oefen je met het lezen van gevarieerde, complexere en verhalende teksten en leer je vaardigheden die je ook voor andere vakken kunt inzetten.

Elk deel bestaat uit taken waarin je met verschillende vaardigheden aan de slag gaat. Een taak start met het oriënteren op de vaardigheid en sluit af met een **terugkijkopdracht** die je in *Studiereader* maakt. In deze terugkijkopdrachten reflecteer je op je leerdoelen en zet je taalproducten zoals zakelijke brieven en artikelen in je taalportfolio.

Dit werkboek is onderdeel van het combipakket *Studiereader Starttaal 2F Extra*. Dit combipakket bestaat uit:

- de methode *Starttaal 2F* in de vernieuwende en interactieve online leeromgeving *Studiereader*
- aanvullend online oefen- en toetsmateriaal voor taalverzorging, lezen en luisteren in *ViaStarttaal Online* op *Studimeter*
- de digitale examentrainer *Examencoach Nederlands* op *Studimeter*
- het werkboek *Starttaal Extra 2F*